

Права та обов'язки здобувачів освіти

Статус учнів як учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, їх права та обов'язки визначаються Законом України «Про освіту», Законом України «Про загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами чинного законодавства України.

Відповідно до ст. 53 Закону України «Про освіту», основними правами здобувачів освіти як учасників освітнього процесу є:

- навчання впродовж життя та академічну мобільність;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування);
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- збереження місця навчання на період проходження військової служби за призовом та/або під час мобілізації, на особливий період;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які

залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

Здобувачі освіти мають також інші права та обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами закладу освіти.

Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

Також здобувачі освіти зобов'язані:

- оволодівати знаннями, вміннями, практичними навичками, компетентностями, підвищувати загальнокультурний рівень;
- дотримуватися вимог статуту, правил внутрішнього розпорядку;
- бережливо ставитись до державного, громадського і особистого майна;
- дотримуватися законодавства, моральних, етичних норм;
- брати посильну участь у різних видах трудової діяльності, що не заборонені чинним законодавством;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- піклуватися про своє здоров'я і безпеку свого життя і однокласників;
- дотримуватись чистоти й порядку в приміщенні та на території закладу;
- діяти на благо навчального закладу, піклуватися про честь і авторитет установи;
- дотримуватись правил співдружності (поважати погляди та переконання інших людей, поважати жінок, дівчат, працівників навчального закладу, піклуватись про батьків, допомагати їм у веденні домашнього господарства);
- дотримуватись ділового стилю одягу;
- упроваджувати самообслуговування, брати участь у суспільно-корисній праці з урахуванням віку, статі, фізичних можливостей, нормативів та вимог гігієни.

Учням забороняється:

- допускати прояви грубості, вульгарності, булінгу;
- палити у приміщеннях і на території навчального закладу;
- використовувати петарди;
- вживати алкогольні вироби, наркотичні та токсичні речовини;
- псувати державне, громадське та особисте майно.

Заохочення і покарання учнів

Учні, які відзначилися у навчанні, праці заохочуються подякою із занесенням до особової справи, Похвальним листом «За відмінні успіхи у навчанні», Похвальною грамотою «За особливі успіхи у вивченні окремих предметів», цінними подарунками, туристичними путівками тощо. По закінченні школи учні, які мають високий рівень навчальних досягнень, нагороджуються Похвальними грамотами, золотими і срібними медалями.

У випадку порушення норм і правил поведінки, псування шкільного майна, навчального обладнання, невиконання внутрішнього розпорядку школи до учнів можуть застосовуватися такі міри дисциплінарного покарання:

- зауваження вчителя;
- зауваження чи догана директора школи;
- догана директора школи в присутності всіх учнів;
- направлення подання щодо порушника до підрозділу кримінальної поліції у справах неповнолітніх для вирішення питання про притягнення батьків (осіб, що їх замінюють) до

адміністративної відповідальності та взяття на профілактичний облік у встановленому законодавством порядку.

За нанесення умисних матеріальних збитків майну чи обладнанню учнями матеріальну відповідальність несуть батьки або особи, які їх замінюють.

Правила поведінки на уроках

1. Учні зобов'язані приходити до школи за 10-15 хвилин до початку занять.
2. Заборонено перебувати в класах у верхньому одязі.
3. Одяг учнів має бути чистим і охайним та відповідати вимогам, викладеним у Статуті школи.
4. Учні входять до класу за дзвоником. Запізнюватися на уроки без поважних причин заборонено.
5. Під час уроку не можна створювати галас, без дозволу підводитись, відвертати увагу інших учнів від уроку.
6. Заборонено виходити з класу без дозволу вчителя.
7. Урок закінчується тоді, коли вчитель оголосив про це. Тільки після цього учні можуть йти на перерву.
8. Учні повинні охайно вести щоденник і давати його вчителю без будь-яких заперечень.
9. Учень повинен дбайливо ставитися до своїх підручників та зошитів.
10. Учні зобов'язані знати і дотримуватися правил техніки безпеки як під час уроків, так і після їх закінчення.
11. Забороняється користуватися мобільними телефонами під час проведення уроків.

Правила поведінки під час перерви

1. Під час перерви учень зобов'язаний прибрати своє робоче місце й підготуватися до наступного уроку.
2. Під час перерви забороняється:
  - бігати сходами, коридорами та в класних приміщеннях;
  - штовхатися або грати у м'яча у приміщеннях, не пристосованих для цього;
  - сваритися між собою та зі сторонніми людьми, з'ясовувати стосунки за погані слова, битися.
3. У шкільній їдальні учні повинні виконувати вимоги вчителів, працівників їдальні та чергових і дотримуватися черги.
4. Заборонено перебувати у приміщенні їдальні у верхньому одязі.
5. Заборонено виносити їжу і напої за межі їдальні.

Рекомендації до зовнішнього вигляду учня

1. До школи учні повинні приходити в охайному одязі, призначеному для занять.
2. Одяг повинен відповідати віку, виражати повагу до самого себе й суспільства.
3. Рекомендується не застосовувати зайву косметику й не носити багато прикрас на заняттях.
4. Спортивний одяг призначений для уроків фізичної культури, на інших уроках він недоречний.
5. Перебування в школі у верхньому одязі без особливих на те причин не дозволяється.
6. На уроках технології хлопчики повинні мати робочий халат, дівчата – фартух і головні убори.
7. На урочисті загальношкільні заходи учні приходять у відповідній формі: дівчинки в темних спідницях або брюках і світлих блузках, хлопчики – у темних костюмах і світлих сорочках. Бажана наявність краватки для останніх.
8. На святкові вечори, концерти учні вибирають одяг за своїм розсудом.